

Friedrich Engels

KAUPPASOPIMUS RANSKAN KANSSA

Torstaina 9. kesäkuuta teki herra Monk (Gloucesterista) alahuoneessa päätösesityksen, jossa pyrittiin selittämään, että

»tyyydyttävänä ei voida pitää mitään sellaista sopimusta Ranskan kanssa, joka ei tähtää maiden välisen kaupan kehittämiseen jatkamalla tullien alentamista».

Asiasta käytiin melko pitkä keskustelu. Hallituksen nimissä sir C. Dilke teki diplomaattietiketin vaatimuksesta heikohkoa vastarintaa. Herra J. A. Balfour (Hertfordista) halusi pakottaa muut maat taistelutulleilla alempiin tariffeihin. Herra Slagg (Manchesterista) halusi jättää ranskalaisten pääteltäväksi kokonaan ilman sopimusta, mitä arvoa meidän kaupallamme on heille ja heidän kaupallaan meille. Herra Illingworth (Bradfordista) ilmoitti menettäneensä uskonsa siihen, että vapaakaupaan päästäisiin kauppasopimuksilla. Herra MacIver (Birkenheadista) luonnehti nykyistä vapaakauppajärjestelmää pelkäksi petokseksi, koska se perustuu vapaaseen tuontiin ja rajoitettuun vientiin. Päätösesitys hyväksyttiin 77 äänellä 49 vastaan — tappio, josta eivät kärsi herra Gladstonen tunteet eikä asema.

Tämä keskustelu on malliesimerkki kauan jatkuneista, aina toistuvista valituksista, joita esitetään sen vuoksi, että typerät ulkomaalaiset ja jopa yhtä typerät siirtomaa-alamaiset kieltäytyvät niin uppiniskaisesti tunnus-
tamasta vapaakaupan kaikkialle ulottuvaa siunausel-

lisuutta ja sopivuutta kaikkien taloudellisten epäkohtien parannuskeinoksi. Mikään ennustus ei ole koskaan epäonnistunut niin täydellisesti kuin Manchesterin koulukunnan⁸⁶ ennustus: kun vapaakauppa kerran olisi toteutettu Englannissa, se levittäisi niin suurta siunausta yli koko maan, että kaikkien muiden kansojen olisi seurattava esimerkkiä ja avattava satamansa Englannin tavaroille. Vapaakaupan apostolien houkutukset jäivät huutavan ääneksi korvessa. Ei ainoastaan kaikkialla mannermaalla ja Amerikassa korotettu suojatulleja; myös Britannian siirtomaat seurasivat niin pian kuin saivat itsehallinnon; ja tuskin oli Intia alistettu kruunulle⁸⁷, kun sielläkin säädettiin kotimaisen tuotannon rohkaisemiseksi viiden prosentin tuontitulli puuvillatavaroille.

Miksi piti käydä näin, on tutkimaton salaisuus Manchesterin koulukunnalle. Ja kuitenkin asia on aivan yksinkertainen.

Viime vuosisadan puolen välin tienoilla Englanti oli puuvillamanufaktuurin tyyssija, ja siksi oli luonnollista, että puuvillatuotteiden kysynnän kasvaessa juuri täällä keksittiin koneet, jotka mullistivat höyryvoiman avulla ensin puuvillanjalostuksen ja vähitellen koko muunkin tekstiiliteollisuuden. Ison-Britannian runsaista, helposti hyödynnettävistä hiiliesiintymistä tuli nyt höyryvoiman ansiosta maan hyvinvoinnin perusta. Hiiliesiintymien läheisyydessä sijaitsevat rautamalmikerrostumat olivat omiaan edistämään rautateollisuuden kehitystä; höyry- ja muiden koneiden kysyntä oli antanut uuden sysäyksen tälle teollisuudenalalle. Sitten keskellä tätä koko tuotantomenetelmien mullistusta tulivat antijakobiinilaisodot ja Napoleonin sodat,⁸⁸ jotka karkottivat lähes kaikkien kilpailevien kansojen laivat meriltä noin 25 vuodeksi ja soivat siten englantilaisille teollisuustuotteille käytännöllisesti katsoen monopolin kaikilla merentakaisilla ja erällä eurooppalaisilla markkinoilla. Kun rauha palautettiin vuonna 1815, oli Englanti valmis huoltamaan höyrykäyttöisine tehtaineen koko maailman, kun muissa maissa vielä tuskin tunnettiinkaan höyrykoneita. Teollisuustuotannossa Englannilla oli valtava etumatka muihin verrattuna.

Rauhan palaaminen sai muut maat kuitenkin pian

astumaan Englannin jalanjalkia. Suojelutulliensa kii-
nanmuurin turvissa Ranska ryhtyi käyttämään höyryvoi-
maa tuotannossa. Samoin menetteli Saksa, vaikkakin
Saksan tullitariffit olivat tuolloin vapaamielisemmät
kuin minkään toisen maan, Englanti mukaan luettuna.
Muut maat tekivät samoin. Samaan aikaan Englannin
maanomistaja-aristokratia sääti maan korkojaan lisätäk-
seen viljalait⁸⁹, mikä aiheutti leivän hinnan ja siten
rahapalkkojen kohoamisen. Siitä huolimatta Englannin
teollisuus kehittyi hämmästyttävän nopeasti. Vuoden 1830
tienoilla Englanti oli ottanut suunnakseen tulla »maail-
man työpajaksi». Viljalakeja vastustava liitto oli otta-
nut tehtäväkseen muuttaa maa todella maailman työpa-
jaksi.

Siihen aikaan ei yritetty lainkaan salata, mihin
viljalakien kumoamisella pyrittiin. Leivän hinnan ja siis
rahapalkkojen alentamisen tuli suoda Englannin tehtai-
lijoille mahdollisuus torjua kaikinainen kilpailu, jolla
pahansuovat ja tietämättömät ulkomaalaiset uhkasivat
heitä. Mikä voisi olla luonnollisempaa kuin että Englanti,
jolla oli niin suuri etumatka koneiden käytössä, niin
valtavan suuri kauppalaivasto, niin paljon hiiltä ja
rautaa, huolehtisi koko maailman teollisuustuotteiden
tarpeesta ja muu maailma vastineeksi Englannin maata-
loustuotteiden, viljan, viinin, pellavan, puuvillan, kah-
vin, teen jne. tarpeesta. Niin oli kaitselmus viisaudessaan
säätänyt, ja vastaan hangoittelemisen merkitsi avointa
asettumista jumalan tahtoa vastaan. Äärimmäisessä ta-
pauksessa saatettiin sallia, että Ranska toimittaisi Eng-
lannille ja muulle maailmalle sellaiset hyvän maun ja
muodin mukaiset artikkelit, joita ei voitu valmistaa
koneellisesti ja jotka eivät lainkaan olleet valistuneen
tehtaanomistajan huomion arvoisia. Silloin ja vain sil-
loin saattoi maan päällä vallita rauha ja ihmisten kesken
hyvä tahto; kaupan ja molemminpuolisen voiton hellät
siteet liittäisivät kaikki kansakunnat toisiinsa; silloin
olisi pystytetty ikiajoiksi rauhan ja yltäkylläisyyden
valtakunta; ja työväenluokalle, »käsille» sanottiin: »Lap-
set, hyvät ajat ovat tulossa,— odottakaa vielä vähän.»
On sanomattakin selvää, että »kädet» odottavat yhä
vieläkin.

Mutta pahantahtoiset ja tietämättömät ulkomaalaiset eivät odottaneet sillä aikaa, kun »kädet» odottivat. He eivät ymmärtäneet lainkaan, miten kaunis oli järjestelmä, joka muuttaisi Englannin tilapäisen teollisen ylivoimaisuuden välineeksi taata sille ikuisiksi ajoiksi koko maailman teollisuusmonopoli ja alentaa kaikki muut kansat pelkiksi Englannin agraarisiksi lisäkkeiksi — saattaa ne toisin sanoen Irlannin kadehdittavaan asemaan.⁹⁰ He tiesivät, että yksikään kansa ei voi pysyä kulttuurikehityksessä toisten rinnalla, jos siltä riistetään teollisuus ja jos se painetaan siten takapajuisten talonpoikien tasolle. Ja sen vuoksi he alistivat yksityisen kauppavoiton kansallisille tarpeille ja suojelivat syntyvää teollisuuttaan korkeilla tulleilla; tämä näytti olevan ainoa keino, jolla he saattoivat estää vajoamisen sille taloudelliselle tasolle, millä Irlannilla on ilolla.

Emme halua väittää, että tuo menettely oli oikea jokaisessa tapauksessa. Päinvastoin, Ranska olisi saanut tavattomia etuja vapaammasta kaupasta. Saksan teollisuus on saavuttanut nykyisen kehitysasteensa vapaakaupan oloissa, ja Bismarckin uudet tullitariffit vahingoittavat vain saksalaisia tehtailijoita itseään. On kuitenkin yksi maa, jossa lyhyt tullisuojelukausi ei ole ainoastaan oikeutettu, vaan myös ehdottoman välttämätön, nimittäin Amerikka.

Amerikka on siinä kehitysvaiheessa, jossa siirtymisestä tehdasmaiseen tuotantoon on tullut kansallinen välttämättömyys. Tämän todistaa parhaiten se tosiasia, että työtä säästävien koneiden keksimisessä ei johtoasema ole enää Englannilla, vaan Amerikalla. Amerikkalaiset keksinnöt työntävät päivä päivältä syrjään englantilaisia patenteja ja englantilaisia koneita. Amerikkalaisia koneita tuodaan Englantiin, lähes kaikille teollisuudenaloille. Lisäksi Amerikalla on maailman tarmokkain väestö, Englannin esiintymiä paljon runsaammat hiilivarat, rautaa ja muita metalleja yllin kyllin. Pitäisikö olettaa, että tällainen maa asettaa nuoren nousevan teollisuutensa alttiiksi pitkälliselle kilpailulle Englannin vakiintuneen teollisuuden kanssa, kun se voidaan nostaa lyhyessä, noin 20 vuoden suojelukaudessa suoraan kaik-

kien mahdollisten kilpailijoiden tasolle? Mutta Amerikka rosvoaa suojelutullijärjestelmällä vain itseään, sanovat manchesterilaiset. Juuri samalla tavalla rosvoaa itseään myös mies, joka maksaa lisän ja matkustaa viisikymmentä mailia tunnissa sen sijaan, että matkustaisi hissuttelujunalla vain kaksitoista mailia.

Nykyinen sukupolvi tulee epäilemättä näkemään, että amerikkalaiset puuvillatuotteet kilpailevat englantilaisten kanssa Intiassa ja Kiinassa ja voittavat vähitellen alaa näillä molemmilla markkinoilla ja että amerikkalaiset koneet ja metallituotteet kilpailevat englantilaisten kanssa kaikkialla maailmassa, myös Englannissa. Sama armoton välttämättömyys, joka toi flaamilaiset manufaktuurit Hollantiin ja hollantilaiset Englantiin, siirtää pian maailman teollisuuden keskuksen Englannista Yhdysvaltoihin. Ja Englanti kohtaa sillä rajoitetulla alueella, joka sille vielä jää, yhä useamman Euroopan maan uhkaavan kilpailun.

Enää ei voida sulkea silmiä siltä tosiasialta, että Englannin teollisuusmonopoli on katoamassa nopealla vauhdilla. Jos »valistunut» porvarisluokka uskookin, että sen etujen mukaista on olla vaiti koko asiasta, niin työväenluokan on katsottava tätä rohkeasti silmästä silmään; sillä asia kiinnostaa sitä vielä enemmän kuin itse »ylempiä» luokkia. Nämä voivat vielä pitkään pysyä maailman pankkiireina ja koronkiskureina, jollaisia ennen niitä olivat venetsialaiset ja hollantilaiset rappeutumisvaiheessaan. Mutta kuinka käy »käsien», kun Englannin jättimäinen vienti kerran alkaa supistua vuosi vuodelta laajenemisen sijasta? Kun rautalaivojen siirtäminen Thamesilta Clydelle jo tuomitsi koko Lontoon East Endin pitkäaikaiseen kurjistumiseen, niin mitä tulee silloin merkitsemään Englannille, että sen tärkeimmät teollisuudenalat itse asiassa siirretään Atlantin taakse?

Se saa aikaan merkittävän asian: se repäisee viimeisenkin siteen, joka vielä yhdistää työväenluokan ja porvarisluokan Englannissa. Tuo side on ollut niiden yhteinen toiminta kansallisen monopolin puolesta. Kun tämä monopoli kerran on tuhoutunut, niin Britannian työväenluokan on pakko ottaa omiin käsiinsä etujensa ajaminen, itsensä vapauttaminen, sen on pakko tehdä

loppu palkkajärjestelmästä. Toivomme, että se ei odota enää kauan.

*Kirjoittanut Engels kesäkuun
puolivälissä 1881*

Werke, Bd. 19, S. 261—265

*Julkaistu pääkirjoituksena
»The Labour Standard»
(London) lehden 7. n:ossa
18. kesäkuuta 1881*